

בענינא דיומא

חבלי משיח זה חבלי לידה, וזה על ידי הקב"ה בעצמו, שהקב"ה בעצמו גוזר את הגזירות, תמיד זה על ידי הקב"ה, אבל הפעם בלי אמצעי משאות קינה ונהי מגדולי ראשי הישיבות שליט"א בלויית החתן הבח"ה מאיר שאער ז"ל שנלקח באסון טראגי

כמו המשל שהוא הביא שמה עם הדגים במים, מה במקום חיותנו כך, שלא במקום חיותנו על אחת כמה וכמה.

אז הוא המשיך את דרך רבו רבי עקיבא, אבל לא בפרהסיא, כמו פפוס בן יהודה שהתנוכח עם רבי עקיבא, והוא הקהיל קהילות אבל בחשאי באושא, ובגלל שזה לא יכול היה להתפרסם היה היעדר, ששישה מתכסים בטלית אחת אבל עוסקים בתורה על אף כל הגזירות. כי דווקא יעסוק בתורה זה מה שמציל מחבלי משיח. כפי שאני שומע ושמענו כאן דברים נפלאים על הנפטר הגדול הזה, שכולו היה עוסק בתורה ובגמילות חסדים, נקבל על עצמנו חיזוק, מה יעשה אדם וינצל מחבלי משיח, יעסוק בתורה, לנצל יותר את הזמן, לתקן יותר את המידות של גמילות חסדים.

ובזה נזכה בעזרת השם, דבר ראשון אני חושב שאפשר לומר שאנחנו יכולים לבקש מהנפטר הגדול הזה, שהוא מן השושנה שהקדוש ברוך הוא לקח את השושנה הזאת בתוך גזירה של עקבתא דמשיחא וחבלי משיח, שישתטח לפני כיסא הכבוד, יבקש רחמים על עם ישראל בכלל ועל עולם הישיבות בפרט, שיתבטלו הגזירות של ביטול תורה. ונזכה כולנו לראות באורו של משיח במהרה בימינו אמן ואמן.

הגאון הגדול רבי דוד לוי שליט"א ר"י פוניבז'

אבל מה אותנו הקדוש ברוך הוא מחייב, כמה לשלם על הצדיק הזה

ראיתי בגמרא בבבא קמא, כתוב שאליעזר זעירא התאבל על חורבן ירושלים, והלך עם נעליים שחורות. תפסו אותו הממונים של ריש גלותא, לא כל אחד יש לו רשות להתאבל על ירושלים. אז הוא אמר להם שהוא תלמיד חכם. שאלו אותו תוכיח לנו שאתה תלמיד חכם. אז הוא שאל אותם שאלה, האי מאן דקיץ כופרא, אחד שקוצץ כופרא, כופרא זה נקרא תמרים צעירים שעדיין עוד לא התבשלו.

האי מאן דקיץ כופרא, והזיק לו, כמה הוא משלם? אמרו לו, משלם כופרא. הוא שאל אותם, הרי זה יכול להיות תמרים, ואם זה יהיה תמרים, אז מגיע מחיר אחר. אמרו לו טוב, שישלם תמרים. אז המשיך לשאול אותם, הרי זה עדיין לא תמרים, הוא לא לקח תמרים, הוא לקח כופרא. לא ידעו לענות, אמרו לו טוב, תענה אתה, אתה תלמיד חכם.

אז הוא אמר להם בשישים, צריך למדוד, לקחת שישים אילנות כאלה כמו האילן הזה, וכמה שנחסר על ידי הכופרא הזה מהאילנות ההם, כמה ערך שמוריד מהאילנות ההם, ככה צריכים לשלם. יש כאן משא ומתן מאוד תמוה בגמרא. מה חז"ל מרמזים כאן במילי דאגדתא הזאת? שמעתי פשט כזה, צדיקים נמשלים לתמרים - צדיק כתמר יפרח. לפעמים קורה שמפני הרעה נאסף הצדיק, הקדוש ברוך הוא לוקח צדיק, לפעמים הוא לוקח צדיק מבוגר, תמר, לפעמים השם לוקח כופרא, צדיק צעיר.

והצדיקים הם נתפסים בעוון הדור, אבל אם הצדיקים נתפסים בעוון הדור, אז גם הדור נתפס בזה שהצדיק נעלם. **מה זה צדיקים שנתפסים בעוון הדור? אומרים שהדור חסר שלמות, אז הקדוש ברוך הוא רוצה לזעזע את הדור עם צדיק. אז למעשה, הדור צריך להשלים את מה שחסר לנו את הצדיק.** אז כמה צריך לשלם?

אז הם אמרו צריך לשלם כזה צדיק. אמר להם, כזה צדיק, הוא יכול להיות הרבה יותר גדול, הוא יכול להיות תמר. אמרו לו, ישלם תמרים. אמר להם, אבל עוד לא בטוח שהוא תמר, מי יודע, יש בחירה, יש כל מיני, מי אומר? אז הוא אמר להם, בשישים, מה הכוונה בשישים? האמת היא שבצדיקים אין דבר כזה, מתוקה שנת העובד, העובד עצמו מתוקן, בין אם הרבה יעבוד, בין אם מעט, **כל אחד ואחד יש לו את התפקיד שלו בעולם והוא ממלא את התפקיד שלו בשלמות.**

הצדיק הזה מילא את תפקידו בשלמות. מי שמכיר אותו, מי ששמע עליו, עוד לפני שהסיפור הזה נודע למישהו, התחלתי להתעניין מי זה הבחור. מיד כולם אמרו לי, מוכר, מאיר, מיוחד שבבני החבורה. אז פה מדובר באחד מיוחד

הגאון הגדול רבי בצלאל פנחסי שליט"א ר"י ברכת אפרים

חבלי משיח זה חבלי לידה, וזה על ידי הקדוש ברוך הוא בעצמו

חז"ל הקדושים מגדירים את התקופה של סוף הגלות, תקופה של עקבתא דמשיחא, ובגמרא מוסיפים לפרש שזו תהיה תקופה של חוצפא יסגא, עם כל הפרטים ששמה מבואר במשנה בסוף מסכת סוטה, חוצפא יסגא. ידוע שהגאון מוילנא מבאר יותר בפרטות את מה שיעקב אבינו בזמן שהוא חזר לארץ ישראל, חילק את בניו ואת נשותיו לשלושה חלקים. את השפחות וילדיהם ראשונה, ואת לאה וילדיה אחרונים, ואת רחל ויוסף וילדיה אחרונים.

אומר הגאון מוילנא ומובא באבן שלמה, שזה מציאות התקופה של עקבתא דמשיחא, שאת השפחות וילדיהם ראשונים, שהשלטון יהיה בידי נשמות הערב רב, שיהיה להם כפירה בהשם ובמשה עבדו. ולאה וילדיה אחרונים, זה כלל ישראל, כלל המון העם הוא קורא לזה, שיהיו אנשים כשרים, יהיו נשלטים בידי הערב רב. והשלב השלישי, ואת רחל וילדיה אחרונים, **אלו תלמידי חכמים, שהערב רב ישפילום, שיהיו מושפלים ודלים ויגזרו עליהם גזירות.**

אבל יש עוד שלב שבסוף עקבתא דמשיחא, שחז"ל מגדירים את זה חבלי משיח. חבלי משיח זה כמו חבלי לידה, שאז הצער של היולדת הוא יותר ויותר, בגזירות קשות יותר, חבלי משיח. הגזירות של עקבתא דמשיחא זה בידי הערב רב, רואים את זה. **אבל חבלי משיח זה חבלי לידה, וזה על ידי הקב"ה בעצמו, שהקב"ה בעצמו גוזר את הגזירות, תמיד זה על ידי הקב"ה, אבל הפעם בלי אמצעי.**

בגדר של דודי ירד לגנו לערוגת הבשם, לרעות בגנים וללקוט שושנים. וחז"ל אומרים דודי ירד לגנו, דודי זה הקדוש ברוך הוא, ירד לגנו לעולם הזה שנטע בו שושנים, לרעות בגנים, לערוגת הבשם זה ארץ ישראל, לרעות בגנים אלו בתי כנסיות ובתי מדרשות, וללקוט שושנים. איזה שושנה הוא לקח לנו? דודי עצמו זה הקדוש ברוך הוא עצמו, בלי אמצעי של הערב רב.

אמנם בתקופה הזאת מתקיים הגזירות של הערב רב, שיהיו תלמידי חכמים מושפלים ודלים. וחבלי משיח זה חבלי לידה לפני שיתגלה אורו של משיח, ואז הגזירות הן יותר כואבות. מה זה אומר לנו רבותי? שאלו תלמידיו של רבי אליעזר, רבי אליעזר, מה יעשה אדם וינצל מחבלי משיח? אמר להם יעסוק בתורה ובגמילות חסדים. מצד אחד הגזירות על לימוד התורה, וזה מתבטא בחבלי משיח, ואתה יכול לחשוב שאם ככה לא מפה הגאולה, ורבי אליעזר אומר להם, אדרבה, יעסוק בתורה ובגמילות חסדים.

חז"ל הקדושים אומרים, שקר החן והבל היופי אישה יראת השם היא תתהלל. שקר החן זה דורו של משה, והבל היופי זה דורו של חזקיהו מלך יהודה, אבל אישה, זה הבל היופי, אישה יראת השם היא תתהלל זה דורו של רבי יהודה בר אילעי, שהיו שישה תלמידים מתכסים בטלית אחת ועוסקים בתורה. לעולם לא הבנתי, רבי יהודה בר אילעי היה לו ישיבה, ככה מבואר כאן, אבל נקרא דורו של רבי יהודה בר אילעי, וזה דורו של משה, זה דור המדבר, דור קבלת התורה, ועל זה שקר החן, כי היה להם מן, היה להם הכל, על מי מנוחות עמדו. הבל היופי זה דורו של חזקיהו מלך יהודה, שכל תינוק ותינוקת היו בקיאים בטומאה וטהרה, **אבל זה גם היה בגלל גזירה, אבל גזירה דאורייתא,** ובסתם הוא גם נתן להם את כל התנאים שצריך לזה, לכן זה הבל היופי. מה היה בדורו של רבי יהודה בר אילעי? לאחרונה ראיתי במדרש שמדבר על החורבן של ביתר, על ידי אדריאנוס קיסר, ומזכיר מה שחז"ל אומרים, שהחורבן הרי היה נורא ואיום, מה שחז"ל מגדירים, כמה וכמה מוחות של תינוקות היו על סלע אחד, כמו נחל שוטף של דם.

אותו אדריאנוס הוא זה שהרג את עשרה הרוגי מלכות, הוא זה שגזר שגזר שגזר שאסור לעסוק בתורה, הוא זה שגזר שמי שילמד בתורה ייהרג, ורבי עקיבא הקהיל קהילות והיה עוסק בתורה. ורבי יהודה בר אילעי היה תלמידו של רבי עקיבא. וזה רבי יהודה שבשעתו, ככה אומר בעל המאור, והוא ראה את דרכו של רבי עקיבא רבו, **שדווקא בעת הזאת של חבלי משיח זה לעסוק בתורה,**

שבבני החבורה. והצדיק נתפס, אז הוא בעצמו יש לו את השלמות ויצא שלם, הקדוש ברוך הוא גזר על כל אחד מה היא עבודתו, אז הוא מילא את תפקידו בשלמות.

אבל מה אותנו הקדוש ברוך הוא מחייב, כמה לשלם על הצדיק הזה? הוא נתפס בעוון הדור, כמה לשלם? לשלם בשישים, מה הכוונה בשישים? מיטתו של שלמה, אז יש שם ששים גיבורים סביב לה, מה זה ששים גיבורים לה? ראשי סנהדרין, או שש מאות אלף של עם ישראל, שלמות השכינה. אנחנו צריכים עכשיו, אותנו תובעים, יש עכשיו זמן של חוסר שלמות, אז הקדוש ברוך הוא תובע אותנו, תשלמו את מה שנחסר מהצדיק הזה.

אז כל אחד ואחד יקבל על עצמו, כל אחד יודע כמה הוא רוצה לחזק ולהתחזק כדי שלא ניתפס יותר בעוון, שהדור לא יצטרך צדיקים שיתפסו בעוון הדור, ואנחנו נתפס בעוון הצדיקים. אז הקדוש ברוך הוא ימלא חסרונו של הצדיק הזה, ובלע המוות לנצח ומחיה השם דמעה מעל כל פנים ונאמר אמן.

הגאון הגדול רבי חיים פרץ ברמן שליט"א מר"י פוניבז'

שמחה לתוגה נהפכה, ששון ויגון נדבקו

איכה יועם זהב ישנא הכתם הטוב תשתפכנה אבני קודש בראש כל חוצות. איך זה יכול להיות? בני ציון היקרים המסולאים בפז, איכה נחשבו לנבלי חרש מעשה ידי יוצר. כזה זהב, כזה כתם טוב, תשתפכנה אבני קודש בראש כל חוצות. **אוי, ראה השם והביטה למי עוללת כה.**

הגמרא במועד קטן אומרת **"שמחה לתוגה נהפכה! ששון ויגון נדבקו! בעת שמחתו נאנח, בעת חנייתו אבד חנינו!"**. שמענו, שמחנו, ראינו איך הולך להיות, לצמוח אדם גדול, ביום שמחתו. באותו זמן בחמישה עשר באב של מאן דלא יסיף יסיף, שמי לא מוסיף דברי תורה וכו', אז באותו זמן היה יום שמחתו שיהיה שרוי בעוד יותר הרבה תורה. **ועלינו נגזר שמחה לתוגה נהפכה, ששון ויגון נדבקו.** מי יתן ראשי מים ועיני מקור דמעה ואבכה יומם ולילה.

הגמרא בסנהדרין (קד ע"ב) כותבת: **"מעשה באשה אחת שכנתו של רבן גמליאל שמת בנה, והיתה בוכה עליו בלילה, שמע רבן גמליאל קולה ובכה כנגדה, עד שנשרו ריסי עיניו. למחר הכירו בו תלמידיו והוציאוה משכונתו"**. אומר המהרש"א שבגמרא פה לא כתוב, אבל במדרש כתוב והיה נזכר בחורבן בית המקדש ובוכה כנגדה. אבל בגמרא זה לא מוזכר. והפירוש של הדבר הזה לכאורה, כתוב בגמרא קרא עלי מועד לשבור בחוריי. אז אומרים חז"ל קשה **סילוקם של בחורים כחורבן בית המקדש. איי, הבן הצעיר נפטר, ורבן גמליאל שומע את האמא בוכה. תמיד לא מבינים מה נאבד, אבל רבן גמליאל היה בזמן חורבן בית המקדש, והוא יודע שבחורים זה כחורבן בית המקדש, כזה צער היה לו, והיה בוכה עד שנשרו ריסי.**

הפסוק אומר אשרי האיש, מי מאושר, התורה נגמרת באשריך ישראל, וכשהתורה נגמרת התחיל דוד המלך להגיד איך נראה בן אדם שלומד תורה. אשר אל הלך בעצת רשעים ובדרך חטאים לא עמד ובמושב לצים לא ישב. **מי שיש לו השפעה מהרוב, השפעה מהסביבה, מי שלא נקי, מי שאין אצלו נצור לשוני מרע ושפתי מדבר מרמה, הוא לא מאושר. אבל אשרי האיש שנצר לשונו מרע, ושפתו מדבר מרמה ולא פנה לשטים ולדוברי כזב.** ממשיך דוד המלך ואומר, כי אם בתורת השם חפצו ובתורתו יהגה יומם ולילה. מי שמקיים את כל הדברים, **מי שיש לו פה קדוש, אז מה הוא רוצה? הדבר היחיד שהוא רוצה זה תורת השם, רק את זה הוא רוצה.** ובתורתו יהגה יומם ולילה. התמדה, התמדה, התמדה.

הבן אדם הזה שהיה כל כך רך לכל אחד, שכל אחד הרגיש שהוא אוהב אותו אהבת נפש, שנעים לו לדבר עם כל אחד, הבין אדם לחברו, **אבל ביחד עם זה כזו עקשנות של ובתורתו יהגה יומם ולילה, עוד ועוד ועוד.** והתחלנו לראות כמו שהראש שגיבה שליט"א הזכיר קודם את והיה כעץ שתול על פלגי מים אשר פרוי ייתן בעתו. ובעונות הפסדנו את זה.

רבי יוחנן כי מטי להאי קרא בכי (איוב טו, טו) הן בקדושי לא יאמין אי בקדושי לא יאמין במאן יאמין, יומא חד הוה קא אזיל באורחא, חזייה להווא גברא דהוה מנקיט תאני (קצר תאנים) שביק הנך דמטו (את אלו שכבר בשלו השאיר על העץ) ושקיל הנך דלא מטו א"ל לאו הני מעלן טפי (מי שכבר גמור יותר טוב) א"ל הני לאורחא בעינן להו הני נטרן והני לא נטרן, אמר היינו דכתיב הן בקדושי לא יאמין.

אי רבי יוחנן אמר לו יש כבר פרי שגמור, שהפרי כבר גמור הוא לא יכול יותר לגדול, הוא יכול רק להתרקב, אין לו כבר את התוספת מעלה, **אבל שהפרי לא גמור והקב"ה לוקח אותו, הקב"ה מבשל אותו שם למעלה שיהנה מזיו השכינה, שם למעלה הוא לא הפסיד כלום מהמיעוט שנים שלו.**

המדרש מביא על רב בון בר חייא שנפטר בעשרים ושמונה, אז רב זירא אמר עליו מתוקה שנת העובד, למה דמי רב בון? למלך שהיה לו כרם ושכר עליו פועלים. והיה שם פועלים, פועל אחד מתקשה במלאכתו יותר מכולם, כיוון שראהו המלך קשה במלאכתו יותר מדי, הוא עובד יותר מכולם. אז המלך התחיל להתמלא געגועים אליו והמלך רוצה להיות בחברתו. אחזו בידו והתחיל מטיל עמו ארוכות וקצרות, **הקדוש ברוך הוא לקח אותו אליו. יחביאו בצל כנפיו תחת כנפי השכינה.** לעיתותי ערב באו הפועלים ליטול שכרן, ובא אותו פועל ליטול שכרן, והמלך נתן לו שכר של שמונים שנה. והפועלים אמרו למה? הוא לא עבד הרבה כמו שאנחנו. אמר להם המלך מה אתם מצירים? **יגע זה בשתיים ובשלוש שעות מה שלא יגע אתם כל היום כולו.** איי, היקר

של הזמן, כשרון המעשה, המידות טובות, שמירת הפה, שמירת העיניים, הזיכוי הרבים, **הוא עשה מה שאחרים לא עושים הרבה שנים. הקדוש ברוך הוא התגעגע אליו, והוא לא מפסיד כלום מהשנים שלו.**

והמדרש ממשיך ואומר, אמר רבי יוחנן: כל מי שהוא עוסק בתורה בעולם הזה, אף לעתיד לבוא אין מניחין אותו לישון, אלא מוליכין אותו לבית מדרש של שם ועבר, ושל אברהם יצחק ויעקב, ושל משה ואהרן. ועד היכן? עד "ועשתי לך שם גדול כשם הגדלים אשר בארץ". "ונתתי להם יד ושם בביתי ובחומותיי טוב מבנים ומבנות, שם עולם אתן לו אשר לא יכרת". **איי, אשרי, אתה מאושר, אתה לא הפסדת שום דבר.** אבל זה מה שנוגע לנפטר בעצמו.

מה שנוגע לנו זה: אמר רבי ברכיה: משל למה הדבר דומה? למלך שהיה לו פרדס ומסרו לבנו. כל זמן שהיה בנו עושה רצונו, היה המלך רואה נטיעה יפה בעולם ושותלה בפרדס של בנו. וכל זמן שלא היה בנו עושה רצונו, רואה איזה נטיעה יפה ומשובחת בפרדס והיה עוקרה. **כך הקדוש ברוך הוא, כל זמן שאין עושים רצונו, רואה איזה צדיק יש בישראל ומסלקו מהם. אנחנו היינו בטוחים שאתה הולך להיות תלמיד חכם גדול, להאיר את עיני ישראל בתורה ובמצוות. אבל הקדוש ברוך הוא לא היה מרוצה מאיתנו, ואותך הוא לקח. אתה הלכת למנוחות, ואנחנו נשארו לאנחות.**

אמר רבי לוי (ילקוט שמעוני): שבטים מציאה מצאו ותמהו, ויצא ליבם, שנאמר: **"ויצא ליבם ויחרדו איש אל אחיו לאמור מה זאת עשה אלוקים לנו"**. אנו שאבדנו את רב סימון בר זבדי, על אחת כמה וכמה. השבטים ירדו למצרים, והם חזרו ממצרים, והיה להם בשקית, הם מצאו את צרור כספם, הם מצאו מטמון. אנחנו היינו מסתכלים, כזה סיעתא דשמיא השם נותן ליעקב אבינו, הוא לא צריך לשלם מהכסף שלו. **"כל העולם כולו ניזון בשביל חנינא בני"**. זה היה אצלנו פשוט שאם לאבות הקדושים ליעקב, חוזר הכסף, אז הקדוש ברוך הוא החזיר לו את הכסף, ואין בזה שאלה בגלל שטעות עכו"ם מותרת. אבל שבטים מציאה מצאו, לכאורה היו צריכים לראות שיש פה מאור פנים מהקדוש ברוך הוא ולהיות שמחים. אבל הם ישר תהו מה הקדוש ברוך הוא רוצה מאיתנו, ככה היה המבט שלהם.

איי, כשאנחנו איבדנו כזה בן תורה גדול, כזה בן עלייה גדול, על אחת כמה וכמה יוצא ליבם, ויחרדו איש אל אחיו לאמור מה זאת עשה אלוקים לנו. מה הקדוש ברוך הוא לקח מאיתנו את האדם השלם הזה, הבעל מעלה הגדול הזה. איי, אנחנו צריכים להגיע למצב שהקדוש ברוך הוא יראה שאנחנו עושים רצונו, וירצה להביא לנו עוד צדיקים, לא לקחת מאיתנו. זה החיוב של כל אחד ואחד מאיתנו, להיות קצת יותר טובים, קצת להרבות בכי אם בתורת השם חפצו, קצת להרבות ביומם ולילה. בכרם שהקדוש ברוך הוא עושה בעולם, שיהיה לו את זה.

בפרשת השבוע כתוב: **"בנים אתם להשם אלוקים לא תתגודדו"**. אומר הרמב"ם שהפשט בפסוק זה שצריך לדעת הסביבה, המשפחה, האבלים צריכים לדעת, בנים אתם להשם אלוקים, **אבא לקח אותו אליו, כמה טוב לו.** בנים אתם להשם אלוקים. ומאפה אתם יודעים שעכשיו כל כך טוב לו? כתוב במשנה, רבי חנינא בן דוסא אומר, כל שרוח הבריות נוחה הימנו רוח המקום נוחה הימנו. **אני לא יודע אם יש עוד אחד כזה שרוח הבריות כולם נוחה ממנו, כגדול כקטן, רוח הבריות נוחה הימנו.** כשרבי חנינא בן דוסא מעיד עליו בבית דין של מעלה שרוח המקום נוחה הימנו אשרי האיש, לשמה אתה מגיע, אתה מגיע למקום שאתה מאושר כולך. **קשה להפריד, לא מזמן דיברנו, היינו מדברים בלימוד הרבה בשנים קודמות.**

טוב שם משמן טוב ויום המוות מיום היוולדו. אומר רבינו יונה, כמו ששם טוב עדיף על שמן טוב, כמו שם טוב הכוונה מידות טובות, כשמרגישים מידות טובות מבן אדם זה יותר נעים מאשר כשמריחים ריח של שמן. **כן חשוב יום המוות על יום היוולדו למי שנפטר בשם טוב. מי שנפטר בשם טוב, שכל מי שנמצא פה ושלא נמצא פה יש רק מילה טובה להגיד עליו.** אם בני אדם שמחים על הלידה ועצבים ביום המיתה כי אין בהם תבונה, כשנולד אדם ראוי לפחד עליו אם ילך בדרך טובה ואם לאו, וכשנפטר בשם טוב מן העולם ישמחו עליו רעיו ואוהביו והם עושים בהיפך.

הקדוש ברוך הוא חמס ממנו נפשות ושמח עליהם ככלה חדשה (עיי' מועד קטן כה ב). רוח המקום נוחה הימנו ומטיל עמו ארוכות וקצרות, והקדוש ברוך הוא שמח עליהם ככלה חדשה. הקדוש ברוך הוא עכשיו מצא אותך לכלה, כלה חדשה. **אבל מה איתנו? מה יהיה עם התורה שלנו היה? הקדוש ברוך הוא משלים לך את כל התורה כאילו שהיית חי שמונים ותשעים שנה,** אבל מה יהיה עם התורה שחסר לנו? מה יהיה איתנו? **כל אחד ואחד מאיתנו בלי נדר יתחזק, להוסיף קירבה להקב"ה, להוסיף אהבה להשם, לשמור על פה נקי, לקיים ואהבת לרעך כמוך.** מי שאמר לעולמו די יאמר לצרותינו די, ובילע המוות לנצח ומחיה השם אלוקים דמעה מעל כל פנים ונאמר אמן

- לשותפות בהצלת עולם התורה, חייג לקרן עולם התורה: *6881

- ניתן להאזין להקלטות מההספדים במסע הלוי, וכן להאזנה לדעת תורה מגד"י בראשם רשכבה"ג מרן רבינו ראש הישיבה הגר"ד לגדו שליט"א, בקו החירום בעניני השעה במספר (ללא פרסומות): 1700-111-306

- צילום: ידיעות ב"ב.

- כמ"כ מידי שבוע י"ל קובץ אוצר הפרשה ובו גליונות מרבותינו זצוק"ל. ניתן להשיג מודפס בבתי הכנסיות בארה"ק, וכן ניתן לקבלו במייל: a169258235@gmail.com

- ניתן להצטרף לקבלת הגליון ע"י שליחת הבקשה למייל - a086221800@gmail.com